

Wijkambitie voor de wijk Oost: 2012 - 2014

Onder het motto 'Samen maken we de wijk groener en beter bereikbaar'
werken we aan een leefbare, levendige en veilige wijk

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Huidige situatie van de wijk	4
Hoofdstuk 3: Analyse van de wijk	5
3.1 Wonen	5
3.2 Wijkeconomie	6
3.3 Veiligheid	7
3.4 Sociale infrastructuur en participatie	8
3.5 Openbare ruimte	9
3.6 Verkeer en duurzaamheid	10
3.7 Conclusies	11
Hoofdstuk 4: Gewenste situatie van de wijk	12
Hoofdstuk 5: Vervolg	15
Bijlage: Cijfers over de wijk 2008 - 2010	16
Colofon	17

1 Inleiding

In Utrecht wordt al meer dan twintig jaar wijkgericht gewerkt. Het college en de gemeenteraad zijn van mening dat het nodig en mogelijk is om het gebiedsgerichte werken in de komende jaren verder te ontwikkelen. In de notitie 'Uitgangspunten voor versterking van het wijkgericht werken' (vastgesteld door gemeenteraad in mei 2011) geven we richting aan deze ontwikkeling. De wijkambities zijn de eerste zichtbare producten van de nieuwe manier van wijkgericht werken. Ze vormen voor de wijkbureaus, de vakdiensten, de wijkpartners en bewoners het toetsingskader voor de inzet van de gemeente in de wijk.

Vanaf nu worden elke vier jaar (collegeperiode) 'wijkambities' opgesteld waarin staat wat de specifieke behoefte (vraag) in de wijken is. Deze wijkambities worden samen met het wijknetwerk ('in dialoog met de wijk') gemaakt. De wijkambities vormen vervolgens gedurende vier jaar de basis voor de activiteiten van de gemeente in de wijk. Deze ambitie wordt opgesteld voor de komende twee jaar, tot de volgende gemeenteraadsverkiezingen in 2014.

Ten behoeve van de wijkambities 2012 – 2014 zijn in de periode november/december 2011 in alle wijken 'wijkdialogen' georganiseerd. Bewoners, sleutelfiguren in de wijk en de wijkraad zijn uitgenodigd om mee te praten over de analyse van de wijk en de ambities voor de wijk voor de komende jaren. De leden van het wijkmanagementoverleg en partners in de wijk, zoals corporaties en wijkwelzijnsorganisaties, waren betrokken bij de voorbereiding van de analyse en gewenste situatie van de wijk. De opkomst was in het algemeen goed en de sfeer van de avonden was prettig en energiek.

2 Huidige situatie van de wijk

De wijk Oost is een veelzijdige en aantrekkelijke wijk waar het goed wonen en ondernemen is. Wel zijn er enkele kwetsbare buurten die extra aandacht verdienen. De wijk beschikt met circa 48.000 arbeidsplaatsen over de hoogste werkgelegenheid van alle wijken in Utrecht. Het leeuwendeel van de arbeidsplaatsen is te vinden in De Uithof en het kantorenpark Rijnsweerd-Noord. De wijk kent veel stedelijke functies, zoals de universiteit en de hogeschool in De Uithof, sport- en recreatievoorzieningen in De Uithof en Maarschalkerweerd, het openluchtzwembad De Krommerijn, het stadion van FC Utrecht en de sporthal bij Galgenwaard. Ook heeft de wijk grootschalige medische voorzieningen, zoals het Utrechts Medisch Centrum, het Diaconessenhuis en het revalidatiecentrum De Hoogstraat.

De singels, het Wilhelminapark, de Maliebaan en de verbindende winkelstraat vormen een kenmerkende structuur in de wijk Oost. Deze structuur is deels monumentaal. De bewoners gebruiken het gebied veelvuldig en genieten ervan. De grootstedelijke functies aan de oostkant van de wijk genereren veel fiets- en busverkeer tussen de Binnenstad en De Uithof. De detailhandel aan de Nachtegaalstraat, de Burgemeester Reigerstraat en de Biltstraat vormen de uitlopers van het winkelgebied van de Binnenstad. Onlangs is een nieuw buurtwinkelcentrum aan de Ina Boudier Bakkerlaan geopend.

In de wijk bevinden zich meerdere scholen voor het voortgezet onderwijs, zoals de praktijkschool De Kranenburg, De Pels, het Bonifatius college en het Stedelijk gymnasium. Veel schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs zijn de afgelopen jaren vernieuwd of krijgen de komende tijd een opknapbeurt. De wijk kent toegankelijke groengebieden, zoals het Wilhelminapark, de Krommerijn, Maarschalkerweerd en ook Amelisweerd ligt vlakbij. Daarnaast heeft de wijk museale en educatieve trekkers, zoals het Spoorwegmuseum, het Moluks Historisch Museum, het Rietveld-Schröderhuis, de Hollandse waterlinie en de Hortus Botanicus.

De wijk Oost in cijfers

In de wijk Oost wonen 30.500 mensen in 12.700 woningen. Er wonen opvallend veel jonge mensen tussen de 18 en 26 jaar. Als we de beschikbare cijfers voor de wijk in 2010 als geheel afzetten tegen het stedelijk gemiddelde, dan scoort Oost over het algemeen positief. De bewoners ervaren dat zelf ook zo: met het rapportcijfer 8 geven zij hun wijk een hogere waardering dan gemiddeld in de stad. Het percentage bewoners dat verwacht dat het in de toekomst slechter zal gaan met de wijk, is lager dan gemiddeld en is sinds 2008 flink gedaald naar 7%. Het aandeel werkzoekenden en huishoudens met bijstand ligt een stuk lager dan gemiddeld in de stad. Het aandeel bewoners dat zich wel eens onveilig voelt, ligt eveneens lager dan stedelijk en is bovendien ten opzichte van 2008 verder afgenomen. De ervaren overlast door jongeren en vandalisme is toegenomen ten opzichte van 2008, maar ligt nog wel lager dan stedelijk. Bewoners zijn minder tevreden dan gemiddeld over de parkeergelegenheid. Het overmatig alcoholgebruik bij relatief veel volwassenen en middelbare scholieren is ook een punt van zorg.

Drie kwetsbare buurten en verder sterke wijk

De wijk Oost bestaat uit dertien buurten. Drie van die buurten scoren onder of op het Utrechtse gemiddelde. Deze buurten zijn Sterrenwijk, Abstede en het Lodewijk Napoleonplantsoen. Sterrenwijk is vanouds een volksbuurt, waarin bewoners elkaar vaak goed kennen en voor elkaar klaar staan, maar waar ook vaker problemen zijn dan in de rest van de wijk. Vrijwel alle woningen zijn huurwoningen van Bo-Ex en Portaal. De problemen in Sterrenwijk zijn vooral op sociaal-maatschappelijk terrein. Veel kinderen beginnen aan het onderwijs met een achterstand, het aantal uitkeringen ligt hoog en ook de veiligheidsgevoelens en overlast scoren hoger dan gemiddeld. De buurt scoort wel steeds beter.

De buurt Abstede lijkt de laatste jaren in de lift. De buurt scoort nog wel onder het gemiddelde van de wijk. Veel bewoners zijn enthousiast over het groen. De laatste jaren is er veel groen in de wijk gekomen (in zelfbeheer). Ook hechten veel bewoners aan de geschiedenis van de buurt als tuinbouwgebied en de groene Minstroom. De laatste tien jaren zijn sociale huurwoningen verkocht. Vooral rond de Ina Boudier Bakkerlaan is veel vernieuwd: nieuwe woningen, een winkelcentrum en sinds 2010 is het USG hier gevestigd.

Het Lodewijk Napoleonplantsoen is een buurt met deels (ééngezins)koopwoningen en gestapelde huurwoningen. De wijk scoort hoger dan gemiddeld op armoede. Er zijn relatief veel eenoudergezinnen. Vergelijken met de rest van de wijk wonen hier veel bewoners van Marokkaanse komaf. De buurt is gunstig gelegen ten opzichte van het groen van de Kromme Rijn, de binnenstad en de wegen. Veel bewoners wonen graag in deze buurt. Veiligheid is een aandachtspunt.

Ontwikkelingen in de wijk

Als we kijken naar de ontwikkeling van de wijk Oost ten opzichte van de stad, dan is de trend in 2008 – 2010 op vijftien van de twintig indicatoren positief of neutraal. De trend in overlast door jongeren en vandalisme die bewoners ervaren, is duidelijk negatiever dan in de rest van de stad. De gemiddeld positieve en neutrale ontwikkeling van de hele wijk heeft als risico dat de problemen in de kleinere buurten van Oost onzichtbaarder zijn.

3 Analyse van de wijk

Elke wijk kent zijn plussen en zijn minnen. Voordat we de ambities bepalen voor de komende jaren, willen we weten waar we nu staan met de wijk. Wat gaat goed of fout in Oost? En wat zijn de kansen en krachten die de gemeente samen met alle wijkpartijen en bewoners en ondernemers (meer) kan benutten voor een leefbare en veilige wijk?

De analyse is in eerste instantie tot stand gekomen op basis van cijfers (WijkWijzer 2011 en Wijkenmonitor 2009), beleids- en wijkkennis van de leden van het wijkmanagementoverleg en de andere wijkpartners. Deze inzichten zijn tijdens de wijkdialoog voorgelegd aan bewoners en ondernemers uit de wijk. Hieruit bleek dat de analyse op hoofdlijnen wordt gedeeld.

Hieronder worden de sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen gegeven op basis van de verschillende beleidsthema's. De aanvullingen uit de wijkdialoog zijn apart weergegeven.

3.1 Wonen

Sterke punten

- De wijk Oost is een gewilde wijk om in te wonen.
- Gunstige ligging van de wijk ten opzichte van de Binnenstad, wegen en groen.
- De grote variëteit in buurten en woningaanbod.
- Veel (dure) koopwoningen die populair zijn bij bezitters en kopers.
- Het vele en gevarieerde aanbod voor studenten.
- Aantrekkelijke woonomgeving en aantrekkelijke huizen.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Er is weinig tot geen leegstand.

Zwakke punten

- De woningsplitsing in dichtbevolkte buurten, wat voor verkeersdruk en meer overlast zorgt.
- Onvoldoende woningen voor ouderen.
- Relatief weinig sociale huurwoningen voor gezinnen.
- De wijk Oost is geen prioriteit voor investeringen door woningbouwcorporaties.
- De sociale huurwoningen zijn geconcentreerd in een aantal buurten, met name in Sterrenwijk en het Lodewijk Napoleonplantsoen.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Weinig woningen voor starters op de woningmarkt.

Bedreigingen

- Herontwikkeling van de F. Andrealaan tot een monofunctioneel gebied met alleen studentenwoningen.
- De woningsplitsing veroorzaakt ook een verhoogde druk op de openbare ruimte en verminderde leefbaarheid.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Teveel kinderdagverblijven aan de Maliebaan.

Kansen

- Onderzoeken of op vrijkomende locaties met voorrang gebouwd kan worden voor senioren.
- Het gebied rond de F. Andrealaan biedt mogelijkheden voor meer studentenwoningen.
- Onderzoeken of bij het onderhoudsprogramma van corporaties ook de woonomgeving verbeterd kan worden.
- De leegstand van kantoren in Rijnsweerd-Noord biedt mogelijkheden voor studentenwoningen.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Meer levendigheid door voorzieningen.
- Het specifieke karakter van de buurten koesteren. Hieraan niet teveel willen veranderen.
- Seniorenwoningen op het terrein van het zwembad (milieuprobleem).
- Meer wonen en minder werken aan de Maliebaan.
- De woningsplitsing in meer buurten dan het college besloten heeft, tegen gaan.
- Studenten ook mengen met andere bevolkingsgroepen.
- Grote panden (van alleenstaanden) omvormen voor andere groepen.

3.2 Wijkeconomie

Sterke punten

- Het gevarieerde aanbod aan werklocaties, van kleinschalig tot grootschalig.
- De Uithof en de kantoren in Rijnsweerd-Noord vormen een stedelijke economische motor.
- De goede bereikbaarheid van Rijnsweerd-Noord met de auto.
- Het winkelcentrum aan de Ina Boudier Bakkerlaan biedt een voldoende en gevarieerd wijkaanbod.
- Winkeliers en ondernemers zijn goed georganiseerd.
- De Oosterkade, Biltstraat, Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat vormen uitlopers van de Binnenstad met een gevarieerd aanbod. De binnenstadsfuncties schuiven richting Oost.
- De samenwerking van ondernemers, winkeliers, gemeente en politie via het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- Er zijn veel zzp'ers in de wijk Oost.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Computer- en telefoonwinkels maken plaats voor leuke winkels.

Zwakke punten

- De ruimtelijke barrières tussen De Uithof, Rijnsweerd-Noord en de rest van de stad.
- De bereikbaarheid van Rijnsweerd-Noord met het openbaar vervoer.
- Kantoorpanden hebben volgens de eigenaren en gebruikers te weinig parkeerplaatsen.
- De leegstand van kantoren in Rijnsweerd-Noord.
- De uitstraling van de openbare ruimte is niet goed genoeg voor de toekomst.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Ontbreken van winkels in Rijnsweerd-Zuid.
- De Nobelstraat vormt een barrière tussen de Nachtegaalstraat en de Binnenstad.
- Er zijn teveel Albert Heijns op korte afstand.
- Onvoldoende gevarieerd winkelaanbod in De Uithof, waardoor het daar uitgestorven is in het weekend.

Bedreigingen

- Het gedateerd raken en leegstand van het kantorenpark in Rijnsweerd-Noord.
- De leegstand van winkels als gevolg van internetbedrijvigheid. Het Ina Boudier Bakkerhof heeft aanloopproblemen en er is leegstand in de Adriaan van Ostadelaan.
- De verbreding van de A27 versterkt de ruimtelijke barrièrewerking tussen De Uithof, Rijnsweerd-Noord en de stad.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De kleinschalige winkels (zoals buurtbakker) verdwijnen.
- De bereikbaarheid van de wijk Oost moet goed blijven.
- Het winkelcentrum aan de Ina Boudier Bakkerlaan trekt klanten weg uit de Nachtegaalstraat en B. Reigerstraat.

Kansen

- De ontwikkeling van De Uithof als sciencepark en campus.
- De 'science-ontwikkeling' laten uitwaaiëren naar Rijnsweerd-Noord.
- De verbreding van de A27 aangrijpen voor verbetering van de ruimtelijke relatie tussen De Uithof, Rijnsweerd-Noord en de rest van de stad.
- Utrechtse energie: verbeteren van de energiebalans van kantoorpanden.
- De visie van de ondernemerskring over de toekomst van Rijnsweerd-Noord op gezamenlijke punten invullen.
- De leegstand van kantoren biedt mogelijkheden voor functiemenging en studentenwoningen.
- Het ondersteunen van de organisatievorming van winkeliers.
- Het ondersteunen van de netwerken van zzp'ers.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De winkelinfrastructuur stimuleren door het goed inrichten van de winkelstraten.
- De SRV in ere herstellen.
- Leegstaande panden in gebruik geven bij kunstenaars.
- Er mist een doe-het-zelfzaak en meubelmakerij.
- Ervoor zorgen dat panden er aantrekkelijk blijven uitzien.

3.3 Veiligheid

Sterke punten

- De algehele veiligheidssituatie in de wijk Oost steekt gunstig af tegen die van de hele stad.
- Gevoelens van onveiligheid komen relatief weinig voor.
- De jeugd is goed aanspreekbaar.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Er zijn goede verwijspunten voor de jeugd.
- Het afsluiten van buurten voor bezoekers van het stadion tijdens wedstrijden van FC Utrecht.
- De aanpak jongeren-op-saat leidt bij overlast tot snelle oplossingen.

Zwakke punten

- Ten opzichte van andere wijken drinken jongeren in de wijk Oost het meest.
- Sterrenwijk, Absteede en het Lodewijk Napoleonplantsoen blijven aandachtsgebieden door achterblijvende veiligheidsscores.
- De overlast door jeugd in de Mulderspeeltuin, de Tivolituin, het Albrachthof en het Van Alphenplein.
- De wijk Oost heeft weinig prioriteit bij welzijnswerk en jongerenwerk, door de verdeling van de budgetten.

Bedreigingen

- Negatieve ontwikkeling van veiligheid in Absteede, Sterrenwijk en het Lodewijk Napoleonplantsoen.
- De grote verschillen tussen buurten onderling.
- Rivaliserende jeugdgroepen.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Minder jongerenwerk door bezuinigingen.

Kansen

- De integrale aanpak van woninginbraak.
- Het bevorderen van bewonersparticipatie. Bewoners een actievere rol geven bij het aanpakken van specifieke veiligheidsproblemen in hun buurt.

- De Vreedzame wijk aanpak.
- Goede contacten met hostels en ondernemers via het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- Buurtbemiddeling.
- De wijkaanpak voor jongeren en alcohol.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Digitale kaart voor invalidenparkeren.
- Het zorgen voor meer statistieken op buurtniveau biedt mogelijk kans op meer welzijnsbudget.

3.4 Sociale infrastructuur en participatie

Sterke punten

- Sterke score op sociale indicatoren, zoals werkgelegenheid, opleidingsniveau en welbevinden (Sociale Index 2010).
- Sterke betrokkenheid van bewoners. Bewoners willen graag participeren.
- De twee buurthuizen in Oudwijk en Sterrenzicht.
- De twee beheerde speeltuinen: sportspeeltuin Oost en speeltuin De Bloesem.
- De uitvoering van het Masterplan Onderwijs is bijna gereed.
- De goede sportverenigingen, zoals de nieuwe en moderne sportvoorzieningen in Maarschalkerweerd en het nieuwe zwembad Krommerijn.
- Veel kinderopvang.
- Het apart cultuurprogramma 'Cultuur in Oost'.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De ruime buurtwinkelvoorzieningen dragen bij aan de sociale cohesie.
- De aanwezigheid van het Rode Kruis in de wijk.

Zwakke punten

- Het ontbreken van een bibliotheek.
- School de Notenboom is zwak in een kwetsbare omgeving.
- In enkele buurten worden bestaande speelruimten overbelast.
- Het buurthuis Sterrenzicht is té exclusief in gebruik door alleen Sterrenwijk en Abstede.
- Er is onvoldoende draagvlak voor ontmoetingsplekken voor jongeren, zoals trapveldjes.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De buurthuizen zijn niet voldoende verspreid over de wijk en hebben een imagoprobleem. Er is te weinig sociale ontmoetingsruimte in de wijk met een positieve uitstraling.
- Te weinig sociale cohesie onder buurtbewoners.
- Te weinig plekken en doorverwijsplekken voor jongeren (politie).
- Er is onvoldoende informatie beschikbaar over het voorzieningenaanbod in de wijk.
- Er is veel maatschappelijke opvang aan de Maliebaan.
- De sfeer en aansturing van speeltuin Abstede is slecht.

Bedreigingen

- In de zwakkere buurten moet de omslag in welzijn (meer op eigen kracht bewoners) nog gemaakt worden.
- Omdat de wijk als geheel goed scoort, vallen de problemen in de kleinere buurten weg uit de statistieken.
- De wijk heeft meer vierkante meters aan welzijnsaccommodaties dan de richtlijn toestaat.

Kansen

- Het versterken van de Vreedzame school en Vreedzame buurt.
- De kwaliteitsimpuls van het welzijnswerk door het vernieuwend welzijn (meer op eigen kracht bewoners).
- Wijktafels. De beschikbare ruimtes efficiënter gebruiken, door bijvoorbeeld samenwerking van BSO en sportclubs.
- De inventarisatie en analyse van speelvoorzieningen ten behoeve van het wijkspeelruimteplan.
- Het onderzoek naar het Nationaal Hockeycentrum.
- Utrecht Culturele Hoofdstad in 2018.

- Het samenwerkingsverband tussen eerstelijns zorgaanbieders.
- Gezonde wijk. Aanpak alcoholgebruik.
- Buurtbemiddeling.
- De VVE, peuterspeelzaal en ouderaanpak in school De Notenboom.
- De combinatie functie-uren en sport voor school De Notenboom.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Cultuurprogramma voor meer doelgroepen.
- Speeltuinen meer gebruiken voor recreatieve activiteiten.

3.5 Openbare ruimte

Sterke punten

- Bewoners geven een relatief hoog rapportcijfer voor het onderhoud van de openbare ruimte.
- Veel zelfbeheerders groen in de wijk. Dit neemt zelfs ook toe.
- De bijzondere en soms monumentale groenstructuren, zoals het Wilhelminapark, de Maliebaan, Bloeyendaal en het Krommerijngbied.
- De openbaar toegankelijke (monumentale) begraafplaatsen.
- De recente visies en plannen voor de Krommerijn, Minstroom, Amelisweerd en de forten.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De uitstekende samenwerking tussen zelfbeheerders groen en de wijkpost.

Zwakke punten

- Het ontbreken van geld voor het beheer van het Wilhelminapark en het Krommerijngebied op zondag. Deze openbare ruimtes worden intensief gebruikt.
- Weinig openbare ruimte, groen en speelplekken in Buiten Wittevrouwen en de Schildersbuurt.
- De rommelige openbare ruimte in met name Sterrenwijk (met veel 'anonieme' achterterreinen).
- Nieuwbouw sluit onvoldoende en niet tijdig genoeg aan op de bestaande openbare ruimte.
- De rommelige winkelstraten B. Reigerstraat en Nachtegaalstraat door laden en lossen en teveel fietsen.
- Een overmaat van asfalt op meerdere plekken, zoals het Wilhelminapark en Malieblad. Dit leidt tot hard rijden.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Bij de Albert Heijn op de B. Reigerstraat en de Nachtegaalstraat is het fietsparkeren een bijzonder groot probleem. Ook is de verlichting niet goed.
- Weinig openbare ruimte tussen de singel en het spoor.
- Onvoldoende communicatie en participatie bij het wijkwaterplan.
- Het Malieblad heeft teveel asfalt en is verkeersonveilig. Dit is zonde van de groene uitstraling.
- De ecologische verbinding tussen Bloeyendaal en de omgeving wordt beperkt door wegen.
- Teveel fietsen, weesfietsen en fietswrakken.
- Het beleid dat parkeerplaatsen niet opgeheven mogen worden voor fietsenrekken.
- De onkruidbestrijding met branders is schadelijk voor de bloembollen in de boomspiegels.
- Rijnsweerd-Zuid is nu veertig jaar oud: wortelopdruk, bladeren en slecht toegankelijk voor ouderen. De rode bessen zijn de verkeerde boomsoort.
- Zwerfvuil en onkruid. De wijk moet schoner.
- Te weinig gladheidbestrijding in de wijk.

Bedreigingen

- De bezuinigingen op het beheer van de openbare ruimte.
- Het intensieve gebruik van de parken door evenementen zorgt voor schade. Dit is een zorg van onder meer de Stichting Wilhelminapark en de Stichting Bloeyendaal en speelt bij de functieverandering van het Provinciehuis.
- De openbare ruimte bij Galgenwaard is niet goed afgemaakt en is nog niet overgedragen aan de gemeente.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De tuin van het Provinciehuis is nu onderdeel van Bloeyendaal, maar het is onbekend hoe dat straks is.

- De gevolgen van de verbreding van de A27 voor de tuiniersvereniging ATV, Bloeyendaal en het openbaar gebied.

Kansen

- Het leefbaarheidsbudget.
- De komende jaren komt ruim € 400.000,- beschikbaar voor de uitvoering van het wijkgroenplan.
- De uitvoering van het wijkwaterplan, het meerjarengroenprogramma en het groene web.
- Er is een kaderstellend wijkspeelplan in de maak.
- Werk met werk maken door vier jaren onderhoudsplanung van Stadswerken.
- (Nog) meer zelfbeheer.
- Het ontwikkelen van een visie op de openbare ruimte.
- Ambitiedocument 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar' met maatregelen voor verbetering van de openbare ruimte.
- Het uitvoeren van het bomenplan voor het Wilhelminapark.
- Beschermd stadsgezicht voor de Maliebaan en het Wilhelminapark.
- De uitvoering van de cultuurhistorische visie voor de Maliebaan.
- Het ontwikkelen van een visie voor de Oosterspoorbaan.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- De communicatie over wijkgroenplan onder meer via buurthuizen laten lopen.
- Beschermd stadsgezicht is ook gewenst voor Abstede en de Burgemeester Reigerstraat.
- Het uitvoeren van de visie voor de Minstroom.
- Het maken van een visie voor Maarschalkerweerd met oude en nieuwe functies.
- Meer rekening houden met veiligheid bij het beheer en het aanplanten van groen, met name in Rijnsweerd-Noord.
- De sportvelden zo 'parkachtig' mogelijk aanleggen.
- De tuin bij het Fortisgebouw betrekken bij Bloeyendaal.
- Groen voor grijs.
- Groenbeleid voor Abstede.
- Het Wilhelminapark beter verbinden met Bloeyendaal via de Stolberglaan bij de plannen voor de Waterlinieweg.
- De onderhoudsplanung van de gemeente en de zelfbeheerders beter op elkaar laten aansluiten.
- De werkzaamheden beter afstemmen met de winkeliers.
- De Burgemeester Reigerstraat twee keer per dag vegen.
- De ondernemers erop aanspreken om ook mee te helpen met het schoonhouden van de openbare ruimte.
- Meer moestuinen om kinderen te leren over de natuur.
- Betere herkenbaarheid van het hondentoilet in Rijnsweerd en op de Maliebaan.

3.6 Verkeer en duurzaamheid

Sterke punten

- De goede bereikbaarheid. Dichtbij de stad én dichtbij het buitengebied.
- Veel fietsers, met name op de route tussen de Binnenstad en De Uithof.

Zwakke punten

- Een groot aantal drukke wegen zorgt voor geluidsoverlast, luchtverontreiniging, slechte overstekbaarheid en onveiligheid: de A27, de Waterlinieweg, de Rubenslaan, de Venuslaan, de Maliebaan en de singels.
- Gevaarlijke oversteken en laden en lossen op de B. Reigerstraat en Nachtegaalstraat (fietsroute en schoolroute).
- Onveilige fietsroute over de Laan van Maarschalkerweerd en Herculeslaan naar de sportvelden.
- Slechte bereikbaarheid van de kantoren in Rijnsweerd-Noord met het openbaar vervoer.
- Onvoldoende parkeergelegenheid voor auto's in Rijnsweerd-Noord.
- Parkeeroverlast rond de Ina Boudier Bakkerlaan, rond het stadion en in Rijnsweerd-Zuid.
- Hoge fietsdruk en verkeersonveiligheid rond het Wilhelminapark.
- Veel weesfietsen in winkelstraten en straten met veel studentenwoningen.
- Op een aantal plekken is de verkeersveiligheid op korte termijn lastig te verbeteren, zoals bij het Ledig Erf.
- Bij het zwembad is de veiligheid voor voetgangers in het geding door de rijscholen.
- Er zijn teveel parkeervergunningen uitgegeven aan kleine huurders van kantoren aan de Maliebaan.

Bedreigingen

- Weinig prioriteit voor handhaving op foutparkeren buiten het betaald parkeergebied.
- De bezuinigingen op het openbaar vervoer.
- De Uithoflijn gaat pas in 2018 rijden tussen het CS-station en De Uithof.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Verslechtering van de luchtkwaliteit door de verbreding van de A27.
- De bereikbaarheid van Rijnsweerd-Noord en Bloeyendaal.
- De drukke verkeersroute naar De Uithof. Deze wordt door de ontwikkelingen alleen maar drukker.

Kansen

- De tramlijn naar De Uithof, de komst van Station Vaartse Rijn en P+R De Uithof.
- Ambitiedocument 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar': 1) actieplan goederenvervoer voor bevoorraden winkelstraten, 2) pilot herinrichting Ledig Erf, 3) kwaliteitsslag Biltstraat bij aanleg tweede tramlijn, 4) Waterlinieweg als 'stadsboulevard'.
- Programma Utrechtse Energie: 1) project Duurzame Uithof, 2) Sciencepark met warmte/koude opslag, 3) verduurzamen energieverbruik kantorenpark Rijnsweerd-Noord.
- Er is ruimte voor nieuwe functies in het kantorengedebiet Rijnsweerd-Noord, onder meer door de leegstand.
- Het verbeteren van de vijf hoofd fietsroutes.
- Het verbeteren van de inpassing en verminderen van de barrièrewerking van de verbreedde A27 (na verbreding minder verkeer in de stad).
- Het uitbreiden van betaald parkeren in Rijnsweerd-Zuid en de Ina Boudier Bakkerlaan en omgeving (bij voldoende draagvlak).
- Het realiseren van buurt fietsenstallingen.
- Utrecht Veilig Label voor schoolomgevingen.
- Het verbeteren van het kruispunt Lucasbrug voor fietsers.

Aanvulling vanuit de wijkdialoog:

- Na verbreding van de A27 minder verkeer in de stad en de wijk.
- In winkelstraten meer fietsparkeerplaatsen realiseren, wees fietsen weghalen en laden en lossen minder hinderlijk regelen.
- De Nachtegaalstraat is vol. Laat het autoverkeer de stad uit weer toe op de Biltstraat.
- Het verbeteren van de fietsroute richting de Uithof bij de kruising Platolaan en Weg naar de Wetenschap.

3.7 Conclusies

Grote delen van Oost zijn aantrekkelijke woongebieden waar mensen naar tevredenheid wonen. Veel bewoners vinden dan ook dat de gemeente niet grootscheeps moet ingrijpen, maar in tijden van zuinigheid zoveel mogelijk goed moet beheren. Bij de wijkdialoog hebben de aanwezigen aangegeven wat de top drie is van zaken in de wijk die om aandacht vragen. Relatief veel mensen vinden dat er iets moet gebeuren aan de B. Reigerstraat en de Nachtegaalstraat. De combinatie van de functies winkelstraat, hoofd fietsroute, busroute en ontsluitingsroute is te zwaar voor deze straat. Ook wordt het verbeteren van de fietsroutes langs de singel en richting de sportvelden vaak genoemd. Daarnaast wordt gewezen op het bijzondere belang van het Wilhelminapark voor de wijk. Dit park maakt ook onderdeel uit van de fietsroute naar De Uithof. Zelfbeheerders zoeken naar mogelijkheden om de relatie met de gemeente te verbeteren.

Meer eigen kracht bewoners in kwetsbare buurten

In de wijk Oost moet het vernieuwend welzijn zijn beslag krijgen zoals overal in de stad: laat de mensen in de kwetsbare buurten hun eigen kracht ontdekken en stimuleer hen tot actie in hun buurt. Het huidige aantal vierkante meters aan welzijnsaccommodatie wordt verminderd. Ruime communicatie en participatie bij de besluitvorming en implementatie hiervan is gewenst. De ingezette lijn om de alternatieven goed in beeld te brengen is een goed begin.

In de kwetsbare buurten komt de Vreedzame school en Vreedzame wijk voorzichtig op gang. De gemeentelijke inzet op dit proces is nog nodig. Het is van belang voor de ontwikkeling van de kinderen. Ook kunnen de kansen en de sterke kanten van de wijk gebruikt worden om de zwakke onderdelen te versterken. De levendigheid van de wijk voor alle

wijkbewoners kan hierdoor bevorderd worden.

Aandacht voor verkeersknelpunten

In de wijk Oost worden een paar forse infrastructurele ingrepen voorbereid of uitgevoerd. Het station Vaartsche Rijn, de Uithoflijn en de P+R op De Uithof zullen de bereikbaarheid van De Uithof verbeteren. Ook zal de druk op de route Ledig Erf – Rubenslaan hierdoor verminderen. Bij de verbreding van de A27 zijn er twee discussiepunten die van belang zijn voor de wijk. Zo zet de gemeente in het verlengde van het ambitiesdocument 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar' in op een invulling waarbij de A27 een belangrijk deel van de functie van de Waterlinieweg overneemt. Dit is zeer bepalend voor de ruimtelijke en functionele mogelijkheden van dit gebied in Oost in de toekomst. Daarnaast worden de viaducten tussen De Uithof en Rijnsweerd langer. Er moet gezocht worden naar mogelijkheden om deze viaducten zo in te passen dat het verbindend karakter tussen de gebieden beter wordt.

Rijnsweerd-Noord is uitstekend bereikbaar voor de auto, maar biedt onvoldoende parkeergelegenheid voor werknemers en bezoekers. Daardoor is parkeeroverlast in de omliggende woonomgeving een feit. De bereikbaarheid van Rijnsweerd-Noord met het openbaar vervoer is minder goed. Een tweede tramverbinding is in de verre toekomst een oplossing. Ook is een kwaliteitsslag nodig voor de openbare ruimte van de Biltstraat.

Uit een recente inventarisatie komen drie verkeersknelpunten voor de wijk boven drijven. Ten eerste de route tussen het centrum en De Uithof. Ten tweede de fietsroute langs de singels. En ten derde de fietsroute naar de sportvelden van Maarschalkerweerd. Op enkele routes zijn verbeteringen gewenst die ook invloed hebben op de kwaliteit van de openbare ruimte. Het is zeer gewenst dat de knelpunten de komende jaren (zo integraal mogelijk) worden aangepakt.

Veel actieve bewoners in de openbare ruimte

In de wijk Oost zijn veel bewoners actief in de openbare ruimte. De wijkraad heeft haar wijkraadpleging ingezet als voorbereiding op de invulling van de wijkgroenplannen. Het budget voor de wijkgroenplannen biedt de komende jaren mogelijkheden om gehoor te geven aan de wens van bewoners om meer groene plekken aan te leggen en te verbeteren. De plannen om de natuurwaarde van de Krommerijnoevers en de Minstroom te verhogen zijn ook in lijn met de wens van bewoners. De ondernemerskring Rijnsweerd-Noord heeft een visie gemaakt voor de toekomst van Rijnsweerd-Noord en deze overhandigd aan de burgemeester. De ondernemerskring vindt onder meer de opwaardering van de openbare ruimte van groot belang voor de toekomstige levensvatbaarheid van het gebied.

Aandacht voor veiligheid in Sterrenwijk en Lodewijk Napoleonplantsoen

De algehele veiligheidssituatie in de wijk Oost steekt gunstig af tegen het stedelijk beeld. Ook de cijfers van autokraak, woninginbraak en geweld zijn gunstig te noemen. Gevoelens van onveiligheid komen in de wijk relatief weinig voor. Het aandeel bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt is dan ook het laagst van alle wijken. Wel blijven de buurten Sterrenwijk en het Lodewijk Napoleonplantsoen aandachtsgebieden. De criminaliteit ligt hier hoger dan in de andere buurten. De intensieve inzet en aandacht voor de veiligheid in deze buurten moet daarom gehandhaafd blijven.

Uit de cijfers van de jeugd- en volwassenenmonitor komt naar voren dat onder jongeren van Oost sprake is van een relatief hoog alcoholgebruik. In de integrale wijkaanpak is het uitstellen van de beginleeftijd van alcoholgebruik als doel gesteld. De afgelopen jaren zijn ook verschillende buurtveiligheidsprojecten met bewonersparticipatie uitgevoerd.

4 Gewenste situatie van de wijk

We streven naar een leefbare en veilige wijk waar iedereen naar tevredenheid kan wonen, leren, spelen en werken. Hieronder staan de ambities voor de wijk Oost, gegroepeerd naar de thema's van het collegeprogramma 2010 – 2014. De input voor de ambities is geleverd door bewoners, ondernemers, wijkpartners en de leden van het wijkmanagementoverleg.

De gemeentelijke diensten ontwikkelen stedelijke programma's en plannen die voor een belangrijk deel samenvallen met wat vanuit de wijk Oost belangrijk wordt gevonden. Voor sommige plannen zijn in de jaarplannen al middelen gereserveerd, voor andere punten zijn die binnen de jaarplannen mogelijk nog te vinden en voor andere plannen zijn

de middelen wellicht niet te vinden. In de aanloop naar de Voorjaarsnota gaan we vaststellen welke ambities in deze collegeperiode gerealiseerd kunnen worden.

Lerende en open wijk

- De wijk wil meer participatie. De werkzaamheden van de gemeente moeten beter afgestemd worden met die van de zelfbeheerders.
- De wijk wil geen zwakke scholen meer in Oost.
- De wijk ziet lege kantoren in Rijnsweerd-Noord als een kans voor (studenten)woningen of andere functies.
- De wijk wil de bouw van studentenwoningen faciliteren.

Sociale en actieve wijk

- De wijk wil meer en gerichtere communicatie over sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen.
- De wijk wil dat het besluit over de vermindering van de vierkante meters welzijnsaccommodaties in samenspraak met de buurt genomen wordt.
- De wijk wil het efficiënter gebruik van beschikbare ruimtes voor ontmoeting stimuleren.
- De wijk wil het zelfbeheer van speeltuinen en buurthuizen stimuleren.
- De wijk wil dat de sterke scores op sociaal-maatschappelijk terrein vastgehouden wordt.
- De wijk wil dat de achterstanden in Sterrenwijk, Abstede en het Lodewijk Napoleonplantsoen minder worden.
- De wijk versterkt en verbreedt de vreedzame wijkaanpak, ook in speeltuinen en buurthuizen.
- De wijk wil meer samenwerking en stimuleert een breed cultuurprogramma in de wijk Oost.
- De wijk wil dat de wijk geschikter wordt gemaakt voor spelen, met behulp van een wijkspeelplan.
- De wijk wil meer plekken voor jongeren in de wijk Oost.

Duurzame wijk

- De wijk wil minder onveilige fietsroutes (singels, Uithofroute, Herculeslaan en Laan van Maarschalkerweerd).
- De wijk wil dat bij de verbreding van de A27 ingezet wordt op vermindering van de verkeersdruk van de Waterlinieweg.
- De wijk wil een draagvlakmeting uitvoeren om de overlast van parkeren te beperken.
- De wijk wil meer buurtfietsenstallingen.
- De wijk wil meer aandacht voor (milieuvriendelijke) bevoorrading.
- De wijk wil de Burgemeester Reigerstraat en de Nachtegaalstraat integraal verbeteren.
- De wijk stimuleert het verduurzamen van het sciencepark, in samenwerking met de Uithofpartners.
- De wijk wil het gebruik van openbaar vervoer en fiets naar De Uithof en Rijnsweerd-Noord verhogen.
- De wijk wil de toepassing van warmte/koude opslag in Rijnsweerd-Noord en De Uithof verhogen.
- De wijk wil in overleg met de ondernemerskring Rijnsweerd-Noord speerpunten benoemen.
- De wijk wil investeren in de bereikbaarheid van de (winkel)voorzieningen.
- De wijk wil de bevoorrading van winkels verbeteren.
- De wijk wil netwerken van zzp'ers faciliteren.

Gezonde wijk

- De wijk wil het alcoholgebruik onder jongeren terugdringen.

Aantrekkelijke en bereikbare wijk

- De wijk wil investeren in het beheer en onderhoud van het Wilhelminapark, Bloeyendaal en de Tivolituin.
- De wijk wil de monumentale structuren van het Wilhelminapark en de Maliebaan en omgeving beschermen met behulp van een beschermd stadsgezicht.
- De wijk wil de kwaliteitsverbetering zoals beschreven in het ambitiedocument 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar'.
- De wijk wil de uitstraling en veiligheid van de Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat verbeteren.
- De wijk wil de fietsroute van de singels verbeteren en minder asfalt en meer groen bij het Malieblad.
- De wijk wil bij woningverbetering door corporaties ook de woonomgeving verbeteren.
- De wijk wil onderzoeken of het Minstroomgebied een beschermde status kan krijgen.
- De wijk wil de wijkgroenplannen in samenspraak met de buurten uitvoeren.
- De wijk wil dat voor aanvang van nieuwbouwprojecten de kwaliteit en aansluiting op de bestaande openbare ruimte geborgd wordt.
- De wijk stimuleert en ondersteunt nieuwe en bestaande initiatieven van zelfbeheerders.

- De wijk wil meer afstemming met bewoners en zelfbeheerders over de planning van beheer.
- De wijk wil de meerjarenplanning voor beheer verzilveren in meer integrale plannen.
- De wijk wil een visie ontwikkelen voor de Oosterspoorbaan.

Woonwijk

- De wijk wil de aantrekkelijke woonomgeving in stand houden. De wijk moet een aantrekkelijke woonwijk blijven.
- De wijk wil de nadelige gevolgen van woningsplitsing voorkomen.
- De wijk wil Rondon Rubens aantrekkelijk maken en dat het geen monofunctioneel gebied is.
- De wijk wil het Wilhelminapark en de Maliebaan de status van beschermd stadsgezicht geven.
- De wijk stimuleert initiatieven voor seniorenwoningen.
- De wijk ziet lege kantoren in Rijnsweerd-Noord als kans voor (studenten)woningen of andere functies.
- De wijk ondersteunt initiatieven om kantoorfuncties aan de Maliebaan te veranderen naar woonfuncties.

Veilige wijk

- De wijk wil het aantal woninginbraken verminderen.
- De wijk wil jongerenoverlast verminderen.
- De wijk wil het alcoholgebruik onder jongeren verminderen.
- De wijk wil meer participatie vanuit bewoners bij veiligheidsprojecten.

5 Vervolg

Deze wijkambitie is het toetsingskader voor de inzet van de gemeente in de wijk. De wijkambitie speelt een belangrijke rol bij de bepaling wat de gemeente de komende jaren in de wijk gaat doen. Op basis van de wijkanalyse, de wijkambitie en de prioriteiten uit het collegeprogramma wordt begin 2012 een realistische keuze gemaakt van wijkprioriteiten, waarmee we de komende tijd aan de slag gaan. Daarna worden voor de wijkprioriteiten doelstellingen en indicatoren geformuleerd en wordt het aanbod in de dienstprogramma's afgestemd op de vraag van de wijk. De aanpak van de prioritaire onderwerpen die niet beschouwd worden als 'regulier werk', wordt meegenomen in een wijkactieprogramma. Het wijkactieprogramma geeft weer aan welke belangrijke zaken in de wijk wordt gewerkt en wat daarvoor de benodigde (extra) investeringen zijn. De wijkregisseur maakt voor het wijkactieprogramma concrete afspraken met de betrokken vakdiensten over de inzet van menskracht en het oormerken van middelen. Onderdeel van het wijkactieprogramma zijn ook afspraken met wijkpartners zoals corporaties, welzijnsorganisaties en andere professionals en (georganiseerde) bewoners in de wijk.

Bijlage: cijfers over de wijk 2008-2010

	wijk Oost		Utrecht
	2008	2010	2010
bevolking & wonen:			
aantal inwoners ¹	29.487	30.452	311.405
aantal woningen ¹	12.532	12.705	133.738
sociaal-economisch:			
% werkzoekenden ¹	1,8	1,8	3,3
% totaal huishoudens met bijstand ¹	1,8	2,1	5,2
aantal banen per 100 inwoners	164,5	157,5	73,0
veiligheid:			
% onveilig gevoel in de buurt	22,6	17,6	27,4
% overlast van jongeren	10,6	11,7	18,8
woninginbraak (%)	15,7	16,6	20,7
autokraak (%)	12,1	10,8	13,8
geweld totaal (excl. huiselijk geweld) (%)	2,2	1,9	3,9
sociale infrastructuur & participatie:			
rapportcijfer algemeen buurtoordeel	7,8	8,0	7,2
rapportcijfer cohesie	6,0	6,3	5,9
% actief in buurt	24,2	33,3	35,6
% negatieve toekomstverwachting buurt	10,6	7,0	12,8
openbare ruimte & verkeer:			
rapportcijfer schone buurt	6,6	6,6	6,4
% tevreden met parkeergelegenheid	41,6	45,9	52,0
% tevreden met verkeersveiligheid	49,7	54,3	48,7
¹ per 1 jan 2009 & 1 jan 2011			

Bron: WijkWijzer 2011, Bestuursinformatie gemeente Utrecht.

Colofon

Uitgave

Gemeente Utrecht

Tekst en fotografie

Wijkbureau Oost

Datum

Januari 2012

(voorlopige definitieve versie)

Meer informatie

Wijkbureau Oost

Postbus 8395, 3503 RJ Utrecht

Telefoon 030 - 286 00 00

E-mail oost@utrecht.nl

www [utrecht.nl/oost](http://www.utrecht.nl/oost)